

דבר העורך

סוד ה' ליראי

כאשר לומדים את הסוגיא של טיפול בעציצים בשמיטה, עולה מאליה קריאת התפעלות והשתוממות על גדולת חז"ל שבנוסף לבקיאותם בכל רזי התורה, היו בקיאים גם ברזי חכמת הבוטניקה, אופן יניקת האילנות ודרכי גידולם. וכן מוכח אינספור פעמים בגמ' בקיאותם בחכמות הטבע כמו אסטרונומיה, תכונה, גיאולוגיה, ורפואה, ובחכמות הלימודיות כמו הנדסה, חשבון, ומתמטיקה, ועוד. (סיפור מדהים על כך במדור 'עדכוני הלכה' בגיליון הנוכחי).

השגת החכמות הוא מכח עסק ועמל התורה, דליכא מידי דלא רמיזא באורייתא (תענית דף טו. זוהר שמות דף ט"ו): וכלשון המשנה (אבות פרק ה משנה כב), הפוך בה והפוך בה דכולה בה. ובתחילת אבות פרק ו, ברוך שבחר בהם ובמשנתם, כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה.

ומבואר בגמ' (סוכה דף כח). שרבו יוחנן בן זכאי היה בקיא במקרא ומשנה, תלמוד, הלכות ואגדות, וכו', והיה בקיא גם בתקופות וגמיטריאות, שיחת מלאכי השרת ושיחת שדים ושיחת דקלים, משלות כובסין, ומשלות שועלים.

ומקיימים מצות תלמוד תורה בדברים המציאותיים שהוזכרו בגמ', שכל דבר שנצרך לצורך קיום המצות הוא בכלל מצות תלמוד תורה. ואם מברך ברכת התורה ועוסק מיד בחשבונות המזכרות בגמ' חל הברכה. מאידך אדם שישגי חשבונות אלו בלימודו חכמת המתמטיקה לא קיים שום מצות. ויש לפרש על פי זה את לשון התפילה שאחר הלימוד: "אנו עמלים ומקבלים שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר", שאנו מקבלים שכר על אותם החשבונות עצמם שהם לומדים לריק ואין מקבלים עליהם שכר.

גיבת אריסטו היוני: וכתב נכד הרא"ש (רבי מאיר אבן אלדבי בספרו שבילי אמונה הנתיב השמיני), מצאתי כתוב, כי אריסטו היוני אשר כל חכמי המחקר נגררים אחריה, היה רבו של אלכסנדרוס מוקדון ששלט על כל העולם, וכאשר כבש אלכסנדרוס את ירושלים העניק לרבו אריסטו את אוצר שלמה המלך, ואריסטו חקר ודרש את ספרי שלמה, והעתיקם על שמו, והוסיף טעויות משלו, וגנז את ספרי שלמה כדי להטעות את העולם שהוא חיברם משיקול דעתו. ומסיים נכד הרא"ש, אכן נודע הדבר אשר יסודי החכמות שביד אדם וישמעאל מקורם מישראל, והדברים אשר הוסיפו ובדו מלבם הם שקר וכזב.

ברכת התורה

עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

טיפול בעציצים בשמיטה

ושבתה הארץ שבת לה'

הקדמה: נושא הגיליון הנוכחי (מספר 326) בדיני 'טיפול בעציצים בשמיטה', איזה מלאכות אסורות בשביעית ואיזה מלאכות מותרות, בעציץ נקוב ובעציץ שאינו נקוב כאשר מונח תחת כיפת השמים, איך מגדירים עציץ נקוב ועציץ שאינו נקוב, גודל שיעור ומקום הנקב, החומרים מהם עשוי העציץ - חרס, מתכת, עץ, פלסטיק. עציץ שאינו נקוב והענפים חורגים מגבולות העציץ.

נושאי הגיליונות הבאים; הספק של הירושלמי האם דיני שביעית נוהגים גם בבית או רק בשדה, ההוראה למעשה בעציץ נקוב ובעציץ שאינו נקוב שנמצא בתוך הבית, על מרצפות אבן, קרמיקה, צלחת פלסטיק, שטיח, משטח פורמייקה, פיו"טי. כשאינו מונח בקומה ראשונה אלא בקומה גבוהה, האם גובה הבנין מפסיק את היניקה מקרקע העולם.

ופירוט דיני טלטול עציץ נקוב ממקום למקום בתוך הבית או תחת כיפת השמים, טלטול מהבית לגינה, פתיחת חלון בבית כדי שיכנס אויר ואור השמש לעציץ, הסרת התקרה מעל העציץ, הליכה תחת עציץ נקוב המונח על אדן החלון, הגבהת עציץ נקוב

מן הארץ והורדתו, הסרת החוץ מתחת העציץ, דין זריעה לא טנדרטית - כמו גינה שעל הגג, גידולי חממות, מצע מנותק, וגידולי מים בעציץ בלי אדמה כלל, הנחת פרחים והדסים בכד מים כדי לשמור על טריותם.

1. עציץ נקוב הרי זה כארץ

תרומות ומעשרות: עציץ נקוב דינו כארץ לכל דיני התורה. עציץ שאינו נקוב, מן התורה אינו כקרקע, ורבנן תקנו בו שיחה דינו כעציץ נקוב. כמבואר **במשנה** (דמאי פרק ה משנה י'), ונפסק **ברמב"ם** (הלכות מעשר פרק א הלכה י, הלכות תרומות פרק א הלכה יז-טז) בעציץ נקוב הרי זה כארץ וחיוב מן התורה בתרומות ומעשרות, ושאינו נקוב אינו כארץ ומדרבנן חיובהו בתרומות ומעשרות, ולכן אם תרם מהארץ על עציץ נקוב, או מעציץ נקוב על הארץ תרומתו תרומה, ומשאינו נקוב על הנקוב תרומה ויחזור

ויתרום, מן הנקוב על שאינו נקוב תרומה ולא תאכל עד שיצויה עליה תרומות ומעשרות.

שבת כלאים וערלה: מבואר **במשנה** (שבת דף צה.) ונפסק **בשו"ע** ("וא"ח סימן שלו סעיף ז), ו**משנ"ב** (ס"ק מב), התולש בשבת מעציץ נקוב חייב מדאורייתא, שנחשב מחובר כיון שיינוק ומריח את לחלוחית הקרקע דרך הנקב. התולש מעציץ שאינו נקוב פטור מדאורייתא, ואסור מדרבנן. ולגבי כלאים; מבואר **בגמ'** (מנחות דף ע.) ונפסק **ברמב"ם** (כלאים פרק א הלכה ב, פרק ה הלכה טז), הזורע כלאים בעציץ נקוב חייב מדאורייתא, הזורע כלאים בעציץ שאינו נקוב מותר, ואסור מדרבנן ומכין אותו מכת מרדות. ולגבי ערלה; כתב **החזו"א** (דיני ערלה אות לב) הנוטע אילן פירות בעציץ שאינו נקוב בערלה מדרבנן. ופירש **הרדב"ז** (הלכות כלאים פרק ה הלכה ט) שגזרו שאינו נקוב אטו נקוב.

שמיטה: לענין שביעית נצטוונו **בתורה** במצות עשה וְשִׁבְתָּהּ הָאָרֶץ שְׁבַת לַה' (ויקרא כה ב). ובמצות לא תעשה שְׁדָךְ לֹא תִזְרַע וְכַרְמְךָ לֹא תִזְמַר (ויקרא כה ד), הרי שהפסוק נוקט בלשון הָאָרֶץ... שְׁדָךְ, ולכן הציור דאורייתא שייך רק בעציץ נקוב, ובעציץ שאינו נקוב אינו מצוה מן התורה. והנה לא מפורש במשנה ובגמרא האם רבנן גזרו בעציץ שאינו נקוב בשביעית. ומשמע מדברי **הרמב"ם** (תרומות פרק א הלכה כג), ו**הרמב"ן** ו**הרשב"א** (שבת דף צה.), ופשטות **הראשונים** (גיטין דף ז): שגם לגבי שביעית תקנו רבנן שעציץ שאינו נקוב הרי הוא כנקוב.

וכתב **החזו"א** (שביעית סימן כב ס"ק א ד"ה בירושלמי, סימן כו ס"ק ד ד"ה מש"כ, חוט שני שביעית עמוד קי), שאין להוכיח מתקנת חז"ל לגבי תרומות ומעשרות וכלאים שעציץ שאינו נקוב דינו כנקוב, שגם בשביעית נוהג מדרבנן בעציץ שאינו נקוב, כי יתכן שחז"ל הקילו בשביעית משום חיי נפש, והוסיף החזו"א שמדברי **הרדב"ז** (על הרמב"ם הלכות שמיטה פרק א הלכה ו ד"ה ואין בודקין) מבואר דאינו נקוב אסור מדרבנן, וכתב החזו"א אבל אין לנו מקור לזה בגמ'. ומסיק החזו"א שלמעשה חלילה להקל בעציץ שאינו נקוב ואפילו בשל מתכת, כי בפשטות מדרבנן נוהג שביעית באינו נקוב כמו בנקוב.

עציץ בשביעית: הלכה כתב בספר **משפטי ארץ** (שביעית פרק ו סעיפים א ב ובהערות שם, כל מקדש שביעית קובץ 3 סעיפים א ה), דיני השמיטה נוהגים גם בצמחים הגדלים בעציצים, ואין לעשות בהם את המלאכות האסורות בשמיטה. עציץ נקוב מן התורה דינו כקרקע, ונוהגים בו כל דיני שביעית. לגבי השקיה יש קולא בעציץ, שבטבעו זקוק למים רבים ובלי השקיה עלול הצמח למות, לפיכך כאשר התייבשה שכבת האדמה העליונה שבעציץ מותר להשקותו. עציץ שאינו נקוב המונח במקום שאינו מקורה, אף שמן התורה אינו כקרקע, נוקטים להלכה שרבנן גזרו בו כל דיני שביעית, ולגבי השקיה יש להקל בו כפי שהתבאר לעיל.

2. הגדרת עציץ נקוב ואינו נקוב

מה נחשב נקוב: ישנם ארבע דעות בראשונים באיזה סוג חומר צריך שיהיה בעציץ נקוב ממש, ובאיזה סוג חומר

נחשב נקוב כי יונק מהקרקע אפילו בלי נקב ממש, והעמיד את ד' השיטות **במשנה למלך** (בכורים פרק ב הלכה ט), וכל הסיבות דלהלן מהמה שכתב **בדרך אמונה** (תרומות פרק א סעיף כה ס"ק רכא ציון ההלכה תסח באור ההלכה ד"ה עציץ וכו'), כדלהלן.

עץ צריך חרס לא: לשיטת **רש"י** (גיטין דף ז: ד"ה עציץ, ובתוס' שם ד"ה עציץ נקוב) עציץ של עץ נחשב נקוב רק אם יש לו נקב ממש, ושל חרס נחשב נקוב בכל אופן אפילו אין בו נקב אם הוא מונח בקרקע, כיון שהוא עשוי מקרקע, והשורשים יונקים דרכו גם ללא נקב.

וביאר **הר"ש** (חלה פרק ב משנה ב) שבעציץ מחרס חוזק היניקה של האילן מפעפעת ועוברת דרכו. וביאר **באגלי טל** (מלאכת קוצר ס"ק יב) משום שבסוף השורשים יעברו את הכלי והוא יהפך להיות מחובר ממש, ונחשב כמחובר מתחילתו, כי כל שסופו להינקב נחשב כנקוב. ולדעת **החזו"א** (ערלה סימן א ס"ק יז) הטעם הוא לא מצד שהעומד לנקוב כנקוב דמי, אלא משום שהחרס לא יכול לעמוד כנגד השורשים, ולכן הוא לא נחשב חציצה, והעפר שנמצא בתוך העציץ נחשב כמו גוש עפר העומד באויר, ודינו כאילו מונח על הארץ.

חרס צריך עץ לא: לשיטת **ר"ת** (תוס' גיטין דף ז: ד"ה עציץ, תוס' פנחות פה.) ועוד ראשונים, הוא להיפך משיטת **רש"י**, בעציץ חרס נחשב נקוב רק אם יש לו נקב ממש, ושל עץ נחשב נקוב בכל אופן, כיון שהוא מתלחלח יותר מן החרס והשורשים עוברים דרכו.

חרס צריך עץ לא מועיל: למסקנת **רבנו תם** במנחות (שם) עציץ מחרס צריך נקב ממש כדי שיהפך לנקוב, ועציץ של עץ לא מועיל לו נקיבה.

בכולם צריך: לשיטת **הראב"ד** ועוד **ראשונים** בין בעציץ של עץ ובין בעציץ של חרס צריך נקיבה. והורה **החזו"א** (שביעית סימן כו ס"ק ד) להקל כדעת **הראב"ד**.

נטע בו עץ: וכל זה לגבי עציץ שנטוע בו זרעים, אבל עציץ שנטוע בו עץ, בעציץ של חרס נחשב נקוב גם בלי שיחש בו נקב ממש, ובעציץ של עץ צריך נקב ממש כדי שיחשב נקוב.

מתכת זכוכית ופלסטיק: ולגבי עציץ מחומר של מתכת זכוכית או פלסטיק קשיח, כתב בספר **משפטי ארץ** (פרק ח סעיף ה) שדינם כעציץ מעץ, וגם אם נטוע בו עץ צריכים שיהיה בהם נקב ממש כדי שיחשבו כעציץ נקוב. ולדעת **הגרי"ש אלישיב זצ"ל** גם בזרעים הגדלים בעציץ מפלסטיק, יש להחמיר שנחשב כנקוב, אפילו שהשורשים לא יכולים לנקוב אותו, כיון שלא ברור לנו מהו היניקה שדברו עליה חז"ל, ורק בפלסטיק עבה יש להקל שאינו כנקוב. ולדעת **הגר"ש הלוי ואנזר זצ"ל** (שבט הלוי חלק ו סימן קסז) אם יתברר בבירור גמור שהפלסטיק אינו מעביר נימה כלל, והוא עדיף מעץ, יש להקל לענין ירק כמו לגבי חרס.

צמחים עם גבעול רך: והוסיף במשפטי ארץ לענין החילוק בין עץ לזרעים, שכל הצמחים הרב שנתיים שגבעולם קשיח ועבה דינם כמו עץ, ורק צמחים חד שנתיים, או צמחים רב שנתיים שהגבעול שלהם רך ונראה

בארץ פרק ד הערה (כה) כתב: "והעיקר להקל בזה עד שיעור ס"מ אחד, ואין צריך להחמיר בפחות מחצי ס"מ, ואז דינו כעציץ נקוב".

והורו הג"ר **יצחק יעקב ויס זצ"ל** (מנחת יצחק חלק ח סימן צב), והג"ר **חיים גריינמן זצ"ל** (חיידושים וביאורים שביעית סימן יא), והגרי"ש **אלישיב זצ"ל** (דרך אמונה שמיטה פרק א ציון ההלכה ס"ק קז), והג"ר **ניסים קרליץ זצ"ל** (משפטי ארץ פרק ח סעיף ה הערה 8), והג"ר **יוסף ליברמן שליט"א** (משנת יוסף חלק ג סימן ג), ששיעור "כדי שורש קטן" הוא נקב קטן ביותר, ולכן עציץ ישיש בו נקב קטן בקוטר מילימטר אחד, יש להחמיר ולהחשיבו לנקוב, בין אם הנקב בשולי העציץ ובין אם הנקב בדפנותיו כנגד העפר שבעציץ.

4. דיני הנוף

נוף שיוצא לחוץ: מבואר **במשנה** (עוקצין פרק ב משנה ט), קישות שנטעה והגדילה ויצאת חוץ לעציץ טהורה, והיינו שאם היה עציץ שאינו נקוב והיה נטוע בו ירק ונטמא הירק המחובר בעציץ אם מעתה גדל הירק שבעציץ ויצא אל מחוץ לעציץ והוא נמצא כעת מעל הקרקע הרי הנוף יונק מן הקרקע דרך האויר ונעשה בזה כמחובר לקרקע ונחשב כל הירק שבעציץ כמחובר ונטהר מטומאתו.

וכתב **בדרך אמונה** (תרומות פרק א ס"ק רכא) בשם **החזו"א** עציץ שאינו נקוב שגדלו הזרעים ויצאו חוץ לעציץ, כיון שרואין אויר הקרקע היו כולו כמחובר, ואין נפק"מ בזה בין זרעים לאלילן, ודוקא שהתפשטו מצדדי העציץ, אבל מה שעולה למעלה מן העציץ כנגד אויר העציץ, אין הנוף יונק באלכסון מן הצד. כמבואר **במשנה למלך** (הלכות ביכורים פרק ב הלכה ט).

כמו ירק, אם הם גדלים בעציץ מחרס ואין בו נקב ממש, דינו כעציץ שאינו נקוב.

3. אופן המדידה

מקום הנקב: כתב **המשנ"ב** (סימן שלו ס"ק מב) גם נקב בדופן הכלי (שלא כנגד השורשים) מתחת לגובה פני האדמה, מחשיב אותו לנקוב וכל שכן בתחתיתו. וביאר **החזו"א** (ערלה סימן א ס"ק טז אות ב) שמועיל נקב מהצד כי האדים של האדמה עולים, והזרעים שואפים אותם גם באלכסון, ודוקא כשהנקב מול הזרעים ולא מול הענפים.

קוטר הנקב: מבואר **בגמ'** (שבת דף צה:): חמש מדות בנקבים של כלי חרס, מוציא משקה, כונס משקה, כשורש קטן, כמוציא זיתים, כמוציא רימונים. ומבואר **ברמב"ם** (הלכות תרומות פרק ה הלכה טו) שיעור הנקב בעציץ כדי שורש קטן והוא פחות מכזית. כלומר ששיעור עציץ נקוב הוא הוא שהנקב יהיה יותר גדול מכונס משקה, וקטן ממוציא זית, אך לא נכתב מהו גודלו המדויק, וכתב **בשבט הלוי** (חלק ח סימן רלב) ששיעור הנקב הוא מהלכות עמומות, אם השיעור הוא כל שהוא, או יותר מכונס משקה, או קרוב לכזית, וכתב **החזו"א** (סימן כב ס"ק א) שאין אנו בקיאים בו בדיוק, ויעשו רק כפי הוצאת משקין ברווח.

מבואר **בדרך אמונה** (תרומות פרק א ס"ק רכא) שאולי בזמנינו התקטנו השורשים כמו שהתקטנו הזיתים, ואולי השורשים התקטנו יותר ויש לשער לפי השורש של היום, לכן אי אפשר לדעת את השיעור, והעידו בשם **החזו"א** (ציון ההלכה תעה) שהורה לעשות הנקב שתי ס"מ על שתי ס"מ וצ"ע. ונקב להוציא משקין בריוח הוא פחות מהשיעור בודאי אבל לא יעשה יותר מזה. ו**בילקוט יוסף** (מצות התלויות

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **דין עציץ:** עציץ נקוב; דינו כקרקע לכל דיני התורה. עציץ שאינו נקוב; מדאורייתא אין דינו כקרקע לכל דיני התורה. מדרבנן עציץ שאינו נקוב דינו כעציץ נקוב לגבי דיני תרומות ומעשרות שבת ללאים וערלה. לגבי שמיטה לא מפורש בגמ', ולהלכה נוקטים שמדרבנן עציץ שאינו נקוב דינו כעציץ נקוב, וחלילה להקל בדבר.
- ב. **שמיטה:** ואשר על כן, דיני השמיטה נוהגים בכל העציצים המונחים במקום שאין להם קורת גג, ואין לעשות בהם מלאכות האסורות בשמיטה. לגבי השקיה יש קולא בעציץ שבלי מים מרובים עלול למות, ולכן אם יבשה האדמה מלמעלה מותר להשקותו.
- ג. **סוג העציץ:** ד' דעות בראשונים בסוג העציץ. שיטת רש"י: עץ צריך נקב, חרס אינו צריך נקב. שיטת ר"ת: להיפך, חרס צריך נקב, עץ לא צריך נקב. שיטת ר"ת למסקנא: חרס צריך נקב, עץ לא מועיל נקב. שיטת הראב"ד: עץ וחרס צריך נקב. החזו"א נוקט להקל כהראב"ד.
- ד. **עץ:** כל זה בזרעים הנוטעים בעציץ, אבל עץ הנטוע בעציץ, חרס לא צריך נקב, עץ מתכת זכוכית צריך נקב. פלסטיק רך מחלוקת, פלסטיק קשיח יש להקל.
- ה. **שיעור:** נקב היינו בתחתית, או בדפנות כנגד העפר, ולא בדופן כנגד הנוף. שיעור הנקב כדי שורש קטן והוא פחות מכזית, ואין אנו בקיאים בו בדיוק. ואם הקוטר פחות ממילימטר חשוב כאינו נקוב, וביותר מה נחשב כנקוב.
- ו. **נוף:** נוף החורג מגבולות עציץ שאינו נקוב לצדדים, דינו כמחובר, אבל אם מתפשט למעלה מדופן העציץ לא נחשב מחובר כי אינו יונק באלכסון.

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על 100 שקל במזומן

שאלה: מה דין עציץ בתוך הבית בשמיטה, והאם יש הבדל באיזה קומה מונח?

צדדי השאלה מופיעים בתחילת הגיליון הנוכחי. בכדי לענות תשובה ולהכנס להגרלה, מספיק לעיין במראה מקום אחד!
מקורות: **ירושלמי** (ערלה פרק א סוף הלכה ב);

פאת השולחן (הלכות שביעית כ הגה נב); **חזון איש** (סימן כב ס"ק א ד"ה ועיקר); **שבת הלוי** (חלקו ו סימן קסז); **מנחת שלמה** (חלק א סימן מא, סימן נא אות ז); **קובץ תשובות** (חלק א סימן קפג, רלב); **דרך אמונה** (שמיטה פרק א ס"ק נו, פרק ד ס"ק יז); **חוט שני** (שמיטה עמודים עו, קי, קיא); **ילקוט יוסף** (מצוות התלויות בארץ פרק ז); **משפטי ארץ** (פרק ח).

במדור זה מופיעה שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה. ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המובחרות וישלבו במידת האפשר בגיליון הקרוב.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה), בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שילוחה 4
2. בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. במקס מספר 1532-6507823
5. במייל 504786@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 325 בסך 100 שקל מזומן האברך החשוב הר"ר יעקב פלוט שליט"א ישיבת מיר ירושלים בית מדרש 'בית שלום'

מדור זה הוקדש השבוע לעילוי נשמת
האשה הצדקנית מרת ראדיל סירוטה ע"ה
נלב"ע ט' סיון תשע"ג ת.נ.צ.ב.ה.

בית הוראה הילכתא

הדרכה למעשה

הלכה פורטס בגיליון הנפלא כל מקדש שביעית (גיליון מספר 3 סעיף ח), בכדי שהעציץ יחשב כאינו נקוב לכל הדעות, צריך שיתקיימו שני התנאים הבאים, כפי שנראה באיור המצו"ב:
א. שלא יהיה בו נקב כלל, לא בתחתיתו, ולא בדפנותיו כנגד העפר.

ב. שהענפים והעלים לא יצאו מעבר לדפנות העציץ.
ג. שהעציץ יהיה עשוי ממתכת או מפלסטיק עבה.
ד. עציץ שאינו נקוב שגדלים בו עצים שרשיהם יכולים לבקוע דרך דופן העציץ דינו כעציץ נקוב.

האיור מתוך גיליון
'כל מקדש שביעית' מספר 3

ה. עציץ נקוב שהניחו מתחתיו דבר שחוצץ בין העציץ ונופו לבין הקרקע, נגון לוח מתכת או פלסטיק עבה דינו כאינו נקוב.

ו. בכל אופן צריך שנפח העציץ לא יהיה יותר מארבעים סאה (450 ליטר), כדי שלא יהיה כבד כל כך עד שאי אפשר לטלטלו, וכן שלא יהיה קבוע ומחובר לקרקע או לבית.

עדכוני הלכה

בתמונה: הגר"ש ואזנר
במחיצת מרחן החזון איש

יניקת עציץ מהרצפה

דבר מופלא כותב הגר"ש שמואל הלוי ואזנר זצ"ל (שו"ת שבט הלוי חלק ו סימן קסז) בתשובה להגר"ר יוסף אפרתי שליט"א, בזה הלשון:

"בדידי ה' עובדא עם הגאון חזון איש זה לי שלשים שנה שדעתי ה' אז שרצפה הרגילה הג'ל הו"ל כאבו ומפסקת בין עציץ לקרקע ונקרא לעולם אינו נקוב והחזון איש התווכח אתי ואמר דרצפה זאת אינה מפסקת והעציץ יונק מבעדה מן הקרקע, ושוב אחרי זמן הרימותי עציץ כזה ואבו הרצפה מן הקרקע וראיתי ברור שכנגד נקב העציץ ה' חלול כמו נקב באבן הרצפה על השכבה העליונה וניכר לעינים שזה מבח משיכת קרקע העציץ ע"י נקב שלו ואין האבן מפסיק, ואמרוני ברוך שבוך בחכמים ובמשנתם". (ביאור הדברים בגיליון הבא א"ה).

נושא הגיליון הבא:

'עציץ בתוך הבית בשמיטה'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

הגיליון הונצח לעילוי נשמת הגאון הגדול
רבי אברהם בהגר"ר שמשון רפאל ארלנגר זצוק"ל
מחבר ספרי "ברכת אברהם" ומראשי ישיבת 'קול תורה'
נלב"ע ה' חשוון תשפ"ב ת.נ.צ.ב.ה.

הילכתא

לדעת לחיות מהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט
שיעורים ימי עיון
בית הוראה טלפוני
ביורוי הלכה אקטואליים
קו מידע הלכתי
חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל:

פקס: 02-6507823

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...